

Glasses Fordeel, saa maa det ærede Medlem undfskyldte mig, at jeg deri kun finder en altfor materiel Dpfattelse af den hele Underviisnings Betydning (Latter af Tscherning), og at jeg, hvor latterligt det ærede Medlem end maatte finde det, maa ansee det for umuligt at begrænde Virksomheden af en Skole enten til en vis Tid eller til et vist Rum. Det er vistnok saa, at i de sidste 50 Aar er der foregaaet store Forandringer med Hensyn til Agerbruget her i Danmark, men jeg vil tillade mig at bede erindret, at disse Fremskridt til det Bedre ere gaaede overordentlig langsomt for sig, og hvormange Misgreb ere ikke begaaede, som efter al Sandsynlighed ikke i den Grad vilde have fundet Sted, hvis vi da havde haft Skoler af den Art, hvorom der her er Spørgsmaal? Det er jo alene den videnskabelige Begrundelse af de forskelligartede Phænomener, som den simple Empiriker opfatter paa en ofte aldeles urigtig Maade, der er istand til at give os et Indblik i Naturkræfternes Væsen og Virkninger. Den ærede Taler vender stadigt tilbage til, at det her kun gjælder om en Skole, der alene kan betragtes som værende til for en enkelt Klasse, han lader, som om den kun kan have Betydning for de saa og saamange Elever, som man kan tælle sig til efter de Lister, et saadant Institut aarlig vil udgive; men jeg skal dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at sandelig ikke ret Mange af dem, der have en paa egen Erfaring grundet Mening om dette Spørgsmaal, troe, at der deri ligger den rette Dpfattelse af Sagen; tvertimod Ingen af dem vil betvivle, at naar Skolen kommer istand, naar Dygtighed bliver Lærernes Særkende og Flid Elevernes, saa vil den ikke virke til Fordeel for en enkelt Klasse, men den vil give et meget betydeligt Stød til hele det danske Agerbrugs Dpfomst og Fremme. Man kan drage det i Tvivl, men man tillade mig at have den modsatte Forvisning om, at dette vil blive den naturlige Virkning af et saadant Institut. Jeg troer ikke, at Rogen, han være saa tvivlende, som han være vil, vil aldeles benægte den videnskabelige Dpfattelse, Indfskyldelse paa Udøvelsen af denne Green af den menneskelige Virksomhed. Naar man maa erkjende — og

det nøder allerede Erfaringen til — at Nutidens væsentligste Forbedringer i denne Retning ere ikke udgaaede fra dem, som man kalder de praktiske Landmand, men de ere netop komne til dem som et Udbytte af de Mænds Virksomhed, der væsentligt have beskæftiget sig med de Videnskaber, hvorom der her er Tale, navnlig Naturvidenskaberne, hvorfor skal man da ikke overføre Resultatet af saadanne Forskninger over til dem, som skulle virke i en praktisk Stilling i Livet, hvorfor skal man ikke give dem et Hjælpe middel til sikkert og hurtigt at kunne tilegne sig Videnskabens Resultater? Skal man hellere holde dem borte fra at hende dem? De Videnskaber, i hvilke man tilsigter at give Underviisning ved denne Anstalt, give jo et Indblik i de forskjellige Naturkræfter, og det er dog Hovedsagen; thi hvad de behage at kalde deres „Praxis,“ det skal dog ikke være en blot haandværksmæssig Udøvelse af enkelte Arbejder, men idetmindste efter deres eget Domme en fornuftig Betragtning og Dervedelse af de locale Forhold, en Combinering af hvad Erfaring og Theori have lært om, hvorledes et velordnet Ager- og Landbrug kan bestaae. Og det er dog sandelig ikke til at antage, at Udbyttet skulde blive ringere, naar disse Forskninger og Undersøgelser ledes af Indsigt og Grundighed — idetmindste er det en fra den almindelige Tankegang saa afvigende Formening, at ikke en løs Paastand, men meget alvorlige Grunde kunne afvise den.

Saale: Efter de Udtalelser, vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), skal jeg ikke videre omtale S 1, men kun slutte mig til hvad han har ytret. Jeg troer iøvrigt, at den ærede Ordfører har draget Sagen hen paa et Gebeet, hvor den fortiden ikke hører hjemme. For Dieblirket er Spørgsmaalet egentlig, om vi skulle gaae ind paa Dyrrettelsen af en Anstalt, der, naagtet den er af en privat Charakter, dog skal drives for Statens Regning; Spørgsmaalet derimod om, hvorvidt en saadan Anstalt kan være nyttig, er, troer jeg, heri Salen ved første Behandling blevet afhandlet saa udførligt, som det vel her kan afhandles. Jeg skal derfor ikke videre indlade mig paa